

Utlåtande 2003:120 RII (Dnr 328-1541/2002)

Redovisning av uppdraget att anta en policy för bredd- och elitidrott, samt förslag till policy gällande professionell och kommersiell idrott

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. Idrottsnämndens förslag till policy angående professionell och kommersiell idrott tillstyrks.
2. Kommunfullmäktiges uppdrag får därmed anses fullgjort.

Föredragande borgarrådet Kersti Py Börjeson anför följande.

Bakgrund

I samband med att kommunfullmäktige godkände det idrottspolitiska programmet för Stockholms stad den 23 april 2001, gavs idrottsnämnden i uppdrag att anta en policy gällande avvägningen mellan elitidrott och breddidrott. Idrottsnämnden beslutade den 19 mars 2002 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämna det som idrottsnämndens svar till kommunfullmäktige.

Idrottsförvaltningens förslag

Idrottsförvaltningen anser inte att det är meningsfullt att ha en policy gällande avvägningen mellan breddidrott och elitidrott. Däremot bör det finnas särskilda riktlinjer för kommersiell idrott. Genom vad som sagts i idrottspropositionen och i kommunfullmäktiges idrottspolitiska program finns i praktiken redan vissa anvisningar.

Stadens evenemangspolicy, som kommunfullmäktige tog beslut om 2001, ger vidare vägledning. Där står att "Stockholm måste kunna tillhandahålla en infrastruktur som är anpassad till evenemangsarrangörers behov". Enligt evenemangspolicyn måste det finnas tillgång till attraktiva anläggningar och staden ska medverka till att anläggningar för evenemang underhålls och utvecklas.

Idrottsförvaltningen föreslår, med utgångspunkt från idrottspropositionen, det idrottspolitiska programmet och stadens evenemangspolicy, en policy gällande professionell och kommersiell idrott enligt följande:

Kommersiell idrott bör inte ges direkta eller indirekta bidrag från staden. Ekonomiskt stöd ska inte ges för drift, underhåll och byggande av idrottsarenor som väsentligen används för kommersiella evenemang. Uthyrning av idrottsanläggningar till kommersiell idrott ska ske på marknadsbaserat sätt. Undantag från detta gäller om särskilda skäl finns enligt vad som anges i stadens evenemangspolicy, dvs den kommersiella idrotten ska

- Öka kännedomen om Stockholm i världen
- Befästa den bild av Stockholm som staden vill visa upp
- Öka antalet besök eller företag i Stockholm
- Bidra till evenemang med hög internationell status
- Vara långsiktigt utvecklingsbar
- Bidra till att utveckla Stockholm som boende-, företags- och besöksstad.

Subventioner till kommersiell idrott förutsätter dock att de inte står i strid med gällande konkurrenslagstiftning och att subventionerna kan ges utan att det inverkar negativt på möjligheterna för stadens övriga idrottsliv att få stöd från staden.

Remisser

Förslaget har remitterats till stadsledningskontoret för synpunkter. Stadsledningskontoret delar i huvudsak idrottsnämndens uppfattning.

Mina synpunkter

Jag delar remissinstansernas uppfattning att det inte är meningsfullt att ha en policy gällande avvägningen mellan breddidrott och elitidrott. Bidrag bör ges till barn och ungdomsverksamhet, oavsett om barnen och ungdomarna är eller kommer att bli duktiga inom sin idrott eller inte.

Det är dock viktigt att staden motverkar tidig elitisering inom de idrottsklubbar som får kommunala bidrag. Staden ska inte acceptera att barn från mycket unga år tillåts delta olika mycket i klubbarnas verksamhet med

mycket unga år tillåts delta olika mycket i klubbarnas verksamhet med utgångspunkt från hur duktiga de är. Här kan bidragsgivningen användas som ett effektivt styrinstrument. Nämnden har möjlighet att agera genom uteblivna bidrag om verksamheten är av sådan art att barn slås ut eller inte ges plats i lag eller grupper på grund av att föreningen bedriver en uppenbar elitverksamhet. Detta stämmer väl överens med idrottens egna mål som de formuleras i programmet "Idrotten vill".

Det bör dock i sammanhanget påpekas att det naturligtvis finns ett positivt samband mellan bredd- och elitidrott. Elitidrotten kan fungera som en stimulans och inspiration för breddidrotten och på så sätt öka antalet idrottsutövande barn och unga.

Jag vill också poängtera att all idrott inte kräver stora investeringar i anläggningar för sitt utövande. Det är viktigt att ytor för spontanidrott finns i alla delar av staden och att områden för motionsidrott som bedrivs utomhus bevaras, vårdas och utvecklas.

Vad gäller förslaget till policy angående professionell och kommersiell idrott är grundprincipen att kommersiell idrott inte bör ges direkta eller indirekta bidrag från staden. En rad undantag medges dock enligt stadens evenemangspolicy. Jag vill här ta tillfället i akt och poängtera vikten av ett av dessa undantag; då den kommersiella idrotten bidrar till att utveckla Stockholm som boendestad. Jag anser det vara viktigt att staden underlättar för evenemang som gör Stockholm till en attraktiv stad för stockholmarna. Stockholmarna som reser och umgås med människor från andra delar av världen är oerhört viktiga ambassadörer för Stockholm som turiststad. Om stockholmarna upplever Stockholm som en spännande stad att bo i så är jag övertygad om att detta i förlängningen främjar den för sysselsättningen så viktiga försökandeför att kommunstyrelsen beslutar följande

1. Idrottsnämndens förslag till policy angående professionell och kommersiell idrott tillstyrks.
2. Kommunfullmäktiges uppdrag får därmed anses fullgjort.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden *Kristina Axén Olin*, *Sten Nordin* och *Mikael Söderlund* (alla m) enligt följande.

Föredragande borgarråd tar själv upp frågan vad gäller undantagen i stadens evenemangspolicy. Policyns utgångspunkt är att kommersiell idrott inte ska få direkta eller indirekta bidrag från staden, men att detta ändå kan ske när vissa förutsättningar är uppfyllda.

Undantagen i evenemangspolicyn är viktiga för att Stockholm som en internationell storstad ska kunna locka till sig stora evenemang, inte minst i syfte för att få fart på tillväxt och besöksnäring. Stockholm ska vara en attraktiv plats för stora internationella evenemang, och det finns skäl för staden att se över vilka åtgärder som kan vidtas för att ytterligare öka ansträngningarna för att få hit evenemang av större art. Men samtidigt får inte undantagen utnyttjas så att skattebetalarnas pengar riskeras i stora kostbara projekt som bör ha förmåga att bära sig på rent kommersiell grund. Stockholms skattepengar ska i första hand användas för att ge stockholmarna en bra nödvändig kommunal service. Stöd till kommersiella evenemang ska bedömas på strikt marknadsmässiga grunder och fördelarna för Stockholms stad måste tydligt framgå innan ett sådant beslut tas. Stockholmarna har drabbats hårt av de socialdemokratiska skattehöjningarna. Det ställer extra höga krav på majoriteten att hushålla med stockholmarnas pengar.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. Idrottsnämndens förslag till policy angående professionell och kommersiell idrott tillstyrks.
2. Kommunfullmäktiges uppdrag får därmed anses fullgjort.

Stockholm den 22 oktober 2003

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNIKA BILLSTRÖM

Kersti Py Börjeson

Anette Otteborn

Särskilt uttalande gjordes av *Kristina Axén Olin*, *Mikael Söderlund* och *Rolf Könberg* (alla m) och *Ewa Samuelsson* (kd) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (m) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

I samband med att kommunfullmäktige godkände det idrottspolitiska programmet för Stockholms stad den 23 april 2001, gavs idrottsnämnden i uppdrag att anta en policy gällande stadens syn på elitidrott kontra breddidrott.

Idrottsnämnden beslutade den 19 mars 2002 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämna det som idrottsnämndens svar till kommunfullmäktige.

Idrottsförvaltningens tjänsteutlåtande hade i huvudsak följande lydelse.

Sammanfattning

Någon allmänt vedertagen definition av begreppen finns inte. Försök har dock gjorts att skilja elitidrott från breddidrott med hänsyn till a) motivet att idrotta och b) det idrottsliga resultatet. Idrottsförvaltningen anser inte att det är lämpligt att vid bidragsgivning, planupplåtelser mm behandla breddidrott och elitidrott olika med dessa kriterier som grund.

Enligt idrottsförvaltningen bör dock kommersiell idrott undantas från direkta eller indirekta bidrag från staden. Ekonomiskt stöd ska inte ges för drift, underhåll och byggande av idrottsarenor som väsentligen används för kommersiella evenemang. Uthyrning av idrottsanläggningar till kommersiell idrott ska ske på marknadsmässiga villkor. Undantag kan medges om särskilda skäl finns enligt vad som anges i stadens evenemangspolicy och under förutsättning att det inte inverkar negativt på möjligheterna för stadens övriga idrottsliv att få stöd från staden.

Idrottsförvaltningens synpunkter

Stockholms stad bidrar till idrottens utveckling huvudsakligen genom att ge ekonomiska bidrag och genom att tillhandahålla idrottsanläggningar som upplåts till subventionerad taxa. I kommunfullmäktiges uppdrag ligger att överväga om staden inom dessa områden bör behandla breddidrott och elitidrott på olika sätt.

En första fråga blir då att se om det är möjligt att skilja breddidrott från elitidrott på något praktiskt sätt. En andra fråga är om det är meningsfullt för staden att ha en policy som innebär att bredd och elit behandlas olika.

Någon allmänt vedertagen definition av begreppen elitidrott finns inte. Regel är snarare att de som arbetar med begreppen låter det var underförstått vad som menas. Försök har dock gjorts att skilja elitidrott från breddidrott utifrån följande kriterier:

- motivet att idrotta
- det idrottsliga resultatet

I andra sammanhang talas om underhållningsidrott och professionell idrott i motsats till breddidrott eller amatöridrott. Underhållningsidrott och professionell idrott är inga begrepp som är synonyma med elitidrott, men ett visst släktskap kan anses finnas.

Motivet idrotta

Med en definition som utgår från vilka motiv som ligger bakom idrottandet skulle de som idrottar i huvudsak för att ha roligt eller att få motion kallas breddidrottare, medan de som framför allt idrottar för att nå bättre resultat antas vara elitidrottare. Vissa skiljer i detta sammanhang mellan karriär- och rekreationsidrott. Riksidrottsförbundet använder begreppen prestationsinriktad tävlingsidrott respektive hälsoinriktad bredd- och motionsidrott.

Det är inte problemfritt att definiera elit- och breddidrott med hänsyn till vilka motiv som finns att idrotta. Det är varken lämpligt eller praktiskt möjligt att granska varje enskild människas motiv bakom idrottandet. Generaliseringar är också svåra att göra, olika individer i exempelvis ett fotbollslag kan idrotta av olika anledningar. Det är vidare oklart hur idrottsnämnden skulle förhålla sig till den information som undersökningar av motiven eventuellt skulle kunna ge. För att ha någon praktisk användning för informationen måste idrottsnämnden ta ställning till om vissa motiv att idrotta är mer legitima än andra.

Idrottsförvaltningen anser inte att det är meningsfullt att försöka skilja breddidrott från elitidrott med hänsyn till vilka motiv de som idrottar har.

Idrottsligt resultat

Enligt en definition som använder det idrottsliga resultatet för att skilja elit från bredd skulle de bästa idrottsmännen och kvinnorna vara elitidrottare och de andra breddidrottare. I vissa sammanhang använder Riksidrottsförbundet prestationen som ett mått på om en idrottare tillhör eliten eller bredden. Enligt Riksidrottsförbundet är då idrott bland vuxna på mästerskapsnivå, nationellt och internationellt, och den träningsverksamhet som erfordras att betrakta som elitidrott. Något motsvarande förtydligande gör inte Riksidrottsförbundet när det gäller ungdomar.

Riksidrottsförbundet uppskattar att det i Sverige inom ett sjuttiofem olika idrottsgrenar finns cirka 7000 idrottsmän och kvinnor på elitnivå. Det exakta antalet är dock osäkert eftersom tolkningen av hur elitidrott ska definieras varierar mellan olika specialförbund. Antalet personer som idrottar på elitnivå i Sverige är ett par promille av de som regelbundet ägnar sig åt fysisk aktivitet. Gissningsvis omkring 700 av de som är aktiva på elitnivå är medlemmar i föreningar i Stockholm.

Förutsättningarna för elitidrottare i olika grenar är mycket olika. En elitspelare i hockey eller fotboll har helt andra möjligheter än en person som ingår i den svenska eliten i budo eller sportskytte.

Idrottsförvaltningen anser inte att det är lämpligt att bidragsgivning, planhyror och fördelning av tider på anläggningarna ska styras utifrån vilka som, med hänvisning till

deras idrottsliga prestationer, kan anses tillhöra elit respektive bredd. Bidrag bör ges till barn och ungdomsverksamhet, oavsett om barnen och ungdomarna är eller kommer att bli duktiga inom sin idrott eller inte. De begränsningsregler som finns när det gäller aktivitetsstödet bör gälla bredd såväl som elit. Planhyrorna bör vara lika höga för bra och dåliga idrottsmän. För barn och ungdomar bör nolltaxa gälla alla föreningar.

Tilldelningen av tider bör även i framtiden göras med utgångspunkt från bedömt behov. Idrottsförvaltningen fördelar plantider i nära samarbete med idrottsförbunden. Vid tidsfördelningen tas hänsyn till vilken nivå föreningarna är aktiva, eftersom det påverkar behovet av träningstider. Det sker efter en fallande skala där föreningar i de högsta divisionerna får mest tider och föreningar i gårdsgårdsserien minst.

Underhållningsidrott

I propositionen En idrottspolitik för 2000-talet (1998/99:107) skrivs att underhållningsidrotten ”bör fungera på marknadsmässiga villkor. Detta innebär bland annat att den inte bör subventioneras med offentliga bidrag eller andra subventioner. Statens uppgift är att övervaka att den verksamhet som bedrivs av kommersiella intressenter bedrivs på ett konkurrensneutralt sätt.”

Något förtydligande av vad som menas med underhållningsidrott görs varken i propositionen eller i den utredning som föregick propositionen. Närmast till hands ligger att jämställa underhållningsidrott med kommersiell idrott. Det är en bedömning idrottsförvaltningen gör efter samtal med enheten för regional tillväxt, turismen och idrott vid Näringsdepartementet. Kommersiell idrott är idrott som bedrivs i vinstsyfte, antingen i bolagsform eller i ekonomisk förening.

Med en sådan definition av underhållningsidrott blir bara en mycket liten del av den idrott som bedrivs i Sverige underhållningsidrott. Några hundra idrottsmän (inga kvinnor) handlar det om.

Idrottsförvaltningen delar uppfattningen att kommersiell idrott bör drivas på marknadsmässiga villkor. Det skulle betyda att marknadsmässiga planhyror ska tas ut och att inga ekonomiska bidrag ges.

Professionell idrott

I stadens idrottspolitiska program används begreppet professionell idrott, som har vill samhörighet med underhållningsidrott. I programmet står att vid ”uthyrning av nämndens anläggningar till professionella evenemang bör marknadsmässig prissättning gälla. Nämnden ska få täckning för de merkostnader som evenemanget orsakar”. Idrottspolitiska programmet förklaras inte begreppet professionell närmare. En tolkning skulle kunna vara att ett professionellt idrottsevenemang är ett evenemang där idrottsmän och kvinnor som deltar får sin inkomst från idrottandet. Enligt idrottsförvaltningen är detta dock en definition som inte är lätt att tillämpa. Den kräver att någon gör en bedömning av om idrottsmännen och kvinnorna får sin försörjning från idrottandet. Idrottsförvaltningen skulle istället vilja förespråka att professionella

idrottandet. Idrottsförvaltningen skulle istället vilja förespråka att professionella evenemang i stadens idrottspolitiska program definieras som kommersiella evenemang.

Idrottsförvaltningens förslag

Idrottsförvaltningen anser inte att det är meningsfullt att ha en policy gällande avvägningen mellan breddidrott och elitidrott. Däremot bör det finnas särskilda riktlinjer för kommersiell idrott. Genom vad som sagts i idrottspropositionen och i kommunfullmäktiges idrottspolitiska program finns i praktiken redan vissa anvisningar. Staden har även en evenemangspolicy, som kommunfullmäktige tog beslut om 2001, ger vidare vägledning. Där står att "Stockholm måste kunna tillhandahålla en infrastruktur som är anpassad till evenemangsarrangörers behov". Enligt evenemangspolicyn måste det finnas tillgång till attraktiva anläggningar och staden ska medverka till att anläggningar för evenemang underhålls och utvecklas.

Staden kan, enligt evenemangspolicyn, dessutom överväga att ekonomiskt engagera sig i evenemanget om följande kriterier uppfylls.

- Evenemanget ökar kännedomen om Stockholm i världen
- Evenemanget befäster den bild av Stockholm som staden vill visa upp
- Evenemanget ökar antalet besökare eller företag till Stockholm
- Evenemanget har en hög internationell status
- Evenemanget är långsiktigt utvecklingsbart
- Evenemanget bidrar till att utveckla Stockholm som boende-, företags- och besöksstad.

Idrottsförvaltningen föreslår, med utgångspunkt från idrottspropositionen, det idrottspolitiska programmet och stadens evenemangspolicy, en policy gällande professionell och kommersiell idrott enligt följande:

Kommersiell idrott bör inte ges direkta eller indirekta bidrag från staden. Ekonomiskt stöd ska inte ges för drift, underhåll och byggande av idrottsarenor som väsentligen används för kommersiella evenemang. Uthyrning av idrottsanläggningar till kommersiell idrott ska ske på marknadsmässiga villkor.

Undantag kan medges om särskilda skäl finns enligt vad som anges i stadens evenemangspolicy, dvs den kommersiella idrotten ska

Öka kännedomen om Stockholm i världen

Befästa den bild av Stockholm som staden vill visa upp

Öka antalet besök eller företag i Stockholm

Bidra till evenemang med hög internationell status

Vara långsiktigt utvecklingsbar

Bidra till att utveckla Stockholm som boende-, företags och besöksstad.

Ska subventioner ges till kommersiell idrott förutsätts dock att det inte står i strid med gällande konkurrenslagstiftning och att subventionerna kan ges utan att det inverkar negativt på möjligheterna för stadens övriga idrottsliv att få stöd från staden.

REMISSER

Idrottsförvaltningens tjänsteutlåtande från den 4 april 2002 har remitterats till stadsledningskontoret för beredning.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att godkänna idrottsnämndens förslag till policy för professionell och kommersiell idrott.

Stadsledningskontoret delar idrottsnämndens uppfattning att det inte förefaller lämpligt att vid bidragsgivning, planupplåtelser m.m. behandla breddidrott och elitidrott olika med hänsyn till motivet att idrotta eller det idrottsliga resultatet som grund. Stadsledningskontoret anser det vara klokt att i stället, med utgångspunkt från regeringens idrottsproposition, det idrottspolitiska programmet och stadens evenemangspolicy, anta en policy gällande professionell och kommersiell idrott.

Stadsledningskontoret delar uppfattningen att kommersiell idrott inte bör ses som direkta eller indirekta bidrag från staden. Ekonomiskt stöd skall inte ges för drift, underhåll och byggande av idrottsarenor som väsentligen används för kommersiella evenemang. Uthyrning av idrottsanläggningar till kommersiell idrott skall ske på marknadsmässiga villkor.

Undantag kan ges om särskilda skäl finns enligt vad som anges i stadens evenemangspolicy.

Om subventioner skall ges till kommersiell idrott förutsätts att det inte står i strid med gällande konkurrenslagstiftning och att subventionerna kan ges utan att det inverkar negativt på möjligheterna för stadens övriga idrottsliv att få stöd från staden.

Stadsledningskontoret vill också understryka att kommunfullmäktige tydligt sagt att idrottsnämnden skall främja ett rikt, varierat och levande idrottsliv för stadens alla invånare samt att barn, ungdomar och funktionshindrade skall prioriteras.